Trafikförvaltningen
IT-avdelningen

RAPPORT
2026-08-13
Version 1.0

Ärende/Dok. id.
TN 2026-0578

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Handläggare
Mattias Rylander

Bilaga - svar på remiss Datastrategi för Region Stockholm 2027 - 2031

Förord

Denna bilaga innehåller fördjupad analys och exempel kopplad Trafikförvaltningens svar på remiss avseende Datastrategi för Region Stockholm 2027 - 2031.

Trafikförvaltningen
IT-avdelningen

RAPPORT
2026-08-13
Version

Ärende/Dok. id.
TN 2026-0578

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning 3
2 Strategins tillämpningsområde 3
3 Verksamhetsnytta och strategiska vägval....4
4 Regiongemensam och sektorsspecifik styrning....5
5 Genomförande och styrning 6

1 Sammanfattning

En väl fungerande styrning och hantering av data och information är en förutsättning för Trafikförvaltningens förmåga att utveckla verksamheten, fatta välgrundade beslut och leverera en attraktiv, effektiv och säker kollektivtrafik. Trafikförvaltningen ser därför positivt på ambitionen att stärka Region Stockholms arbete inom dataområdet, men bedömer att remissversionen av *Datastrategi för Region Stockholm 2027–2031* behöver bearbetas vidare innan den fastställs för att fullt ut kunna fungera som ett långsiktigt styrande dokument för Region Stockholm.

En tydligare beskrivning av strategins tillämpningsområde samt de övergripande principerna för styrning skulle skapa bättre förutsättningar för ett effektivt resursutnyttjande och för att prioritera mellan olika utvecklingsinsatser. Det bedöms samtidigt minska risken för överlappande styrning, dubblerade utvecklingsinsatser, komplexa samordningsbehov och ett mindre effektivt nyttjande av Region Stockholms samlade resurser. Trafikförvaltningen bedömer därför att de förtydliganden som föreslås i detta remissyttrande stärker förutsättningarna för ett långsiktigt och kostnadseffektivt genomförande av datastrategin samtidigt som det skulle ge ökade nyttor för regionens verksamheter och invånare.
Förvaltningens bedömningar och förslag utvecklas i följande avsnitt.

2 Strategins tillämpningsområde

Trafikförvaltningen bedömer att strategins tillämpningsområde behöver förtydligas vad gäller tillämpningsområde och de avgränsningar som gjorts. Detta är en förutsättning för att skapa en gemensam förståelse för strategins syfte, säkerställa en enhetlig tillämpning och undvika överlappande styrning eller otydlig ansvarsfördelning.

Remissversionens rubrik är datastrategin, men i dokumentet lyfts ett brett spektrum av frågor upp som omfattar bland annat data, informationshantering, informationsstrukturer, dataskydd, informationssäkerhet, arkiv, dokumenthantering, dataplattformar och digitalisering, utan att den strategiska riktningen för dessa områden faktiskt tydliggörs. Samtidigt anges att datastrategin ska komplettera Region Stockholms övriga styrande dokument.

Omfattning och avgränsningar för remissversionen är därmed otydlig.

En datastrategi kan omfatta närliggande styrningsområden. Trafikförvaltningen bedömer dock att strategin tydligare behöver motivera varför dessa områden omfattas av datastrategin, om de ingår - vad de strategiska vägvalen för dessa områden är, hur de förhåller sig till strategins syfte samt hur datastrategin och Region Stockholms övriga styrande dokument förhåller sig till varandra.

Trafikförvaltningen bedömer vidare att strategin behöver tydliggöra relationen mellan data och information som styrningsobjekt. Även om begreppen ofta används tillsammans och i vissa sammanhang omfattas av samma regelverk, behöver data och information hanteras som delvis olika styrningsobjekt. Styrning av data behöver framför allt säkerställa att data kan hanteras, delas och återanvändas, medan styrning av information även behöver ta hänsyn till verksamhetens begrepp, sammanhang och användning.

Denna distinktion är viktig eftersom valet av styrningsobjekt påverkar strategins omfattning, ansvarsfördelning och genomförande. Om strategin omfattar både data och information behöver det tydligt framgå vilka delar som avser datastyrning respektive informationsstyrning samt hur dessa områden förhåller sig till varandra. Utan ett sådant förtydligande finns det en risk att strategins tillämpningsområde uppfattas olika i olika delar av organisationen, vilket kan leda till otydlig ansvarsfördelning, överlappande styrning och varierande tillämpning.

3 Verksamhetsnytta och strategiska vägval

Trafikförvaltningen delar den ambition som förmedlas i strategin, att stärka Region Stockholms förmåga att använda data som en strategisk resurs för verksamhetsutveckling. En sådan utveckling kan bidra till bättre beslutsunderlag, effektivare verksamhetsprocesser, högre kvalitet i tjänsterna samt förbättrade förutsättningar för analys, forskning och innovation.
Trafikförvaltningen bedömer samtidigt att strategin i större utsträckning behöver utgå från den verksamhetsnytta som ska uppnås. Värdet av data uppstår först när data används för att stödja verksamhetens mål, beslut, processer och utveckling. Strategin behöver därför tydligare beskriva hur användningen av data bidrar till Region Stockholms övergripande mål och till konkreta förbättringar i verksamheterna.
För att kunna vägleda Region Stockholms fortsatta utveckling behöver en strategi inte enbart beskriva vilka mål som eftersträvas. Den behöver också tydliggöra prioriteringar och de strategiska vägval som ska ligga till grund för de avvägningar som krävs när olika mål, behov och intressen står mot varandra.

Detta är särskilt viktigt inom dataområdet, där exempelvis regiongemensam samordning behöver balanseras mot verksamheternas olika behov, återanvändning mot verksamhetsspecifika önskemål samt långsiktig standardisering mot behovet av snabb verksamhetsutveckling.
Trafikförvaltningen bedömer därför att strategin tydligare bör beskriva principerna för hur Region Stockholm ska prioritera mellan olika informationsområden och utvecklingsinsatser, särskilt under strategins inledande genomförandefas. Tydliga prioriterings principer skapar bättre förutsättningar för ett successivt införande, ett effektivt resursutnyttjande och en mer konsekvent styrning av strategins genomförande.
Trafikförvaltningen bedömer vidare att de strategiska vägvalen bör ta sin utgångspunkt i befintliga förmågor, arbetssätt och strukturer som redan finns etablerade inom Region Stockholms verksamheter. Det skapar bättre förutsättningar för ett successivt genomförande och ett större genomslag för strategin.
Trafikförvaltningen bedömer därför att strategin tydligare bör beskriva de strategiska vägval som ska vara vägledande för Region Stockholms fortsatta utveckling inom dataområdet samt hur dessa bidrar till verksamhetsnytta och långsiktig måluppfyllelse. En tydligare koppling mellan mål, strategiska vägval och förväntade effekter skulle stärka strategins funktion som styrande dokument och skapa bättre förutsättningar för uppföljning av de resultat som eftersträvas.

4 Regiongemensam och sektorsspecifik styrning

Trafikförvaltningen delar strategins ambition att stärka den regiongemensamma styrningen inom dataområdet. Gemensamma principer, standarder och arbetssätt utgör viktiga förutsättningar för datadelning, interoperabilitet och ett effektivt nyttjande av data inom Region Stockholm. Samtidigt bedömer Trafikförvaltningen att strategin tydligare behöver beskriva hur den regiongemensamma styrningen ska förhålla sig till den styrning som behöver finnas inom respektive verksamhetsområde.
Region Stockholms verksamheter verkar inom skilda informationsdomäner med olika uppdrag, regelverk, processer och etablerade nationella eller internationella standarder. De verksamhetsspecifika begreppen, informationsobjekten och informationsmodellerna utvecklas i nära anslutning till respektive verksamhetsbehov och ansvar. Samma data kan dessutom ha olika betydelse och användas i olika sammanhang beroende på verksamhetens syfte och kontext.

Trafikförvaltningen bedömer även att strategin behöver tydliggöra innebörden av centrala begrepp såsom samordning, gemensam hantering och sammanhållen styrning. Dessa begrepp kan tolkas på olika sätt och omfatta allt från erfarenhetsutbyte och koordinering till centraliserade beslut, gemensamma processer eller gemensamma tekniska lösningar. Om begreppen inte definieras tydligare finns det en risk att vägvalen och strategin tolkas olika inom olika delar av Region Stockholm, vilket motverkar genomförande och försvårar uppföljning.

Trafikförvaltningen bedömer därför att strategin tydligare behöver beskriva vilka frågor som bör styras regiongemensamt och vilka frågor som lämpligen hanteras inom respektive verksamhets- eller informationsdomän. Regiongemensam styrning bör koncentreras till de områden där en gemensam hantering skapar ett tydligt och påvisbart mervärde för Region Stockholm som helhet, samtidigt som verksamheterna bör ges förutsättningar att utveckla och förvalta de informationsstrukturer som är nära kopplade till deras respektive uppdrag.
För flera av Region Stockholms verksamheter utvecklas centrala informationsstrukturer, standarder och former för informationsutbyte i samverkan med nationella och europeiska aktörer. Regiongemensam styrning behöver därför utformas så att den stödjer denna utveckling och inte begränsar möjligheterna att följa sektorsgemensamma standarder eller etablerade samverkansformer.

En tydligare beskrivning av ansvarsfördelningen mellan regiongemensam och sektorsspecifik styrning och av vilka typer av beslut som ska fattas på respektive nivå, skulle skapa bättre förutsättningar för en konsekvent tillämpning av strategin, minska risken för överlappande styrning och samtidigt stärka verksamheternas möjligheter att utveckla sina respektive informationsdomäner inom ramen för en gemensam strategisk inriktning.

5 Genomförande och styrning

Trafikförvaltningen bedömer att styrningen behöver tydliggöras för att stärka strategins genomförbarhet.
Remissversionen beskriver ett antal angelägna utvecklingsområden inom dataområdet. Strategin beskriver däremot i mer begränsad utsträckning hur området ska styras och hur de beslut och prioriteringar som krävs för att nå strategins syfte ska fattas.

För att en strategi ska fungera som ett långsiktigt styrande dokument behöver den inte enbart beskriva vad som ska uppnås, utan också ange de övergripande principerna för styrning. Detta är särskilt viktigt när genomförandet omfattar flera nämnder, bolag och verksamheter med olika uppdrag och förutsättningar. Trafikförvaltningen bedömer därför att strategin tydligare bör ange dessa principer. Principerna bör ange:

- hur genomförandet ska integreras i Region Stockholms ordinarie styrning,
- hur ansvar och mandat ska fördelas,
- vilka typer av beslut som ska fattas på regiongemensam nivå respektive inom respektive verksamhetsområde,
- hur dessa beslut ska samordnas,
- hur principerna för prioritering mellan olika utvecklingsinsatser ska tillämpas,
- samt hur uppföljning och utvärdering av strategins genomförande ska ske.

Trafikförvaltningen bedömer vidare att styrning och genomförande bör utgå från befintliga förmågor, arbetssätt och strukturer inom Region Stockholms verksamheter. Ett sådant förhållningssätt skapar bättre förutsättningar för ett successivt införande, ett effektivt resursutnyttjande och ett större genomslag för strategin.

Det fortsatta arbetet bör utgå från en samlad bedömning av berörda verksamheters genomförandeförmåga, förväntade nyttor, resursbehov, genomförandekostnader, beroenden, organisatoriska förutsättningar, befintlig styrning och redan pågående utvecklingsinitiativ. Strategins genomförande kommer att ställa olika krav på verksamheterna beroende på verksamhetsområde, befintliga förmågor, och redan genomförda investeringar. Utan sådana bedömningar finns det en risk att insatser prioriteras utifrån en teoretisk ambition snarare än faktisk förmåga att realisera nytta, vilket kan leda till ökade kostnader, längre genomförandetider och begränsade nyttor.

Sammantaget bedömer Trafikförvaltningen att strategin behöver tydligare principer för styrning och prioritering med en tydlig koppling till de olika verksamheternas förutsättningar, nuvarande styrning och genomförandeförmåga. Utan detta finns det en risk för överlappande styrning, komplexa samordningsbehov, längre genomförandetider och begränsade

möjligheter att realisera den verksamhetsnytta som strategin eftersträvar. En tydligare styrning skulle samtidigt skapa bättre förutsättningar för ett samordnat, långsiktigt och verksamhetsnära genomförande i hela Region Stockholm.

Remissversionen av *Datastrategi för Region Stockholm 2027–2031* bör bearbetas vidare innan den fastställs. Vid den fortsatta beredningen bör särskilt följande beaktas:

- Strategins syfte, tillämpningsområde, målgrupper och avgränsningar bör tydliggöras, så att det klart framgår vilka frågor och informationsområden som omfattas av datastrategin.
- Strategins vägval bör tydliggöras, bland annat avseende vilka frågor som ska hanteras regiongemensamt respektive sektors- eller verksamhetsspecifikt.
- Principerna för hur Region Stockholm ska prioritera mellan olika informationsområden och utvecklingsinsatser bör tydliggöras, särskilt under strategins inledande genomförandefas.
- Samspelet mellan datastrategin och Region Stockholms övriga styrande dokument bör tydliggöras, så att respektive styrdokuments syfte, tillämpningsområde och inbördes relation framgår.
- De övergripande principerna för styrning bör tydliggöras, så att ansvar, mandat, beslutsnivåer, principer för prioritering, uppföljning samt strategins integration med Region Stockholms befintliga styrning framgår.
- Kopplingen mellan strategins mål, prioriteringar och den verksamhetsnytta som ska uppnås bör tydliggöras, så att strategins bidrag till Region Stockholms övergripande mål och verksamheternas utveckling framgår.
- Strategins långsiktiga inriktning bör skiljas tydligare från de aktiviteter och genomförandesteg som lämpligen hanteras i en särskild genomförandeplan eller motsvarande styrande dokument.